

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA RELAȚII INTERNAȚIONALE, ȘTIINȚE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE
DEPARTAMENTUL RELAȚII INTERNAȚIONALE

CURRICULUM

la disciplina
Securitatea internațională: concepte și strategii

Ciclul I, Licență
Specialitatea: Relații Internaționale

Tatiana BUSUNCIAN
Dr., lector universitar
busuncian@gmail.com

APROBAT

la ședința Departamentului
din „_____” _____ 2020

Șef Departament _____
EJOV C., dr. conf.univ. _____

CHIȘINĂU 2020

PRELIMINARII

Disciplina *Securitatea Internațională: concepte și strategii* este conceput ca un studiu teoretico-aplicativ în domeniul securității internaționale destinat studenților ce se preocupă de aspectele practice ale conceptelor și strategiilor securității internaționale la etapa actuală. Domeniul de aplicare al securității internaționale este complex și variat. Necesitatea unui studiu complex și profund al cursului respectiv este indispensabilă pentru calificarea specialiștilor în domeniul relațiilor internaționale la momentul actual. Securitatea internațională dezvoltă valori esențiale pentru viața omenirii cum sunt pacea, progresul și libertatea popoarelor și ale omului. În condițiile derulării procesului de globalizare care a cuprins toate domeniile de existență ale omenirii, problema asigurării securității statului, ocupă un loc central pe agenda de lucru a instituțiilor specializate statale, dar și a organismelor internaționale.

Actualitatea cursului este determinată de faptul că studenții care se specializează în relații internaționale, se vor familiariza și vor însuși mai aprofundat tematica practicii securității, conceptelor și strategiilor internaționale, în special, reflectarea problemelor ce țin de securitatea statului, pe fondul realităților ce s-au profilat în ultimele decenii pe arena internațională. Cursul este proiectat într-o manieră de a aborda conceptul de „securitate” din mai multe puncte de vedere, ținând cont de manifestările, formele și metodele de realizare ale acestora la etapa contemporană. O atenție deosebită se atrage asupra noilor forme de riscuri și amenințări la adresa securității internaționale. Totodată, cursul tinde și spre latura aplicativă, încercând să scoată în evidență problematica securității naționale a Republicii Moldova.

Documentul respectiv reprezintă un curriculum, orientat la formarea competențelor generale și specifice specialității „Relații Internaționale”. În cadrul cursului o atenție deosebită este acordată problemelor teoretice, inițiind studenții în terminologia securității internaționale, relațiilor internaționale, relațiilor diplomatice etc. În cadrul programului de formare al specialiștilor în Relații internaționale, misiunea curriculumului este cel de disciplină fundamentală, obligatorie, cuprinzând prelegeri, seminarii și lucrul individual.

Scopul disciplinei Securitatea internațională: concepte și strategii este acela de a familiariza studenții cu tot spectrul de probleme cu care se confruntă societatea internațională a statelor, metodele și instrumentele de realizare a politicii externe. Totodată, acesta constă în cultivarea în conștiința studenților a conceptelor fundamentale ale activității statelor în calitate de actori ai relațiilor internaționale la nivel de sistem mondial. Acest scop va fi îndeplinit prin rezolvarea unui șir de sarcini între care menționăm: analiza structurii sistemului internațional și interacțiuni al marilor puteri, problemele de securitate în sistemele internaționale de state și rolul echilibrului de forță. Cursul constă în pregătirea teoretică a studenților în domeniul securității internaționale, ca subdomeniu al științelor politice, care sunt științe relativ noi și în permanentă schimbare. Acest scop va fi îndeplinit prin rezolvarea unui șir de sarcini între care menționăm: analiza noilor forme de amenințări și riscuri la adresa securității internaționale; cultivarea de experiențe, capacități și competențe concrete de folosire a terminologiei de specialitate și a abordărilor teoretice pentru analiza evenimentelor internaționale într-o manieră academică; măsuri de capacitate privind protejarea și menținerea drepturilor cetățenilor și asigurarea mediului prielnic satisfacerii tuturor nevoilor acestora; analiza realizării strategiei de securitate prin politica de securitate (sistem legislativ, instituțional, resurse materiale și umane etc.) capabilă să satisfacă întreaga gamă de probleme din domeniul securității naționale/internaționale. De asemenea, cursul include însușirea cunoștințelor despre esența conceptului de securitate, incluzând o largă varietate de aspecte și elemente, care nu țin doar de aspectele politice și militare, dar și de aspecte economice, sociale, culturale și demografice.

Limba de predare a disciplinei Securitatea Internațională: concepte și strategii este limba română. Este destinat studenților Ciclului I, specialitatea Relații Internaționale, anul 3, fiind elaborat în corespundere cu prevederile CNC și în baza planului de învățământ, axându-se pe formarea la studenți a cunoștințelor la nivel de cunoaștere, aplicare și integrare.

I. ADMINISTRAREA MODULULUI DISCIPLINEI

Forma de învățământ	Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore total:				Evaluarea	Nr. de credite	
					Total	inclusiv					
						C	S	L			LI
cu frecvență la zi	S 05.O. 42	Securitatea internațională: concepte și strategii	Busuncian Tatiana	V	90	30	30	-	45	Examen	6
cu frecvență redusă*	S 07.O.41	Securitatea internațională: concepte și strategii	Busuncian Tatiana	anul IV		14	4	-	72		

II. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Unități de conținut	Ore					
		Curs		Seminar		Lucrul individual	
		zi	f/r*	zi	f/r*	zi	f/r*
<i>Securitatea Internațională: concepte și strategii</i>							
1.	Istoriografia, bazele teoretico-conceptuale și metodologice ale cercetării problemei securității.	2	1	2	-	4	4
2.	Tipologia și clasificarea amenințărilor la adresa securității internaționale	4	2	4	1	4	8
3.	Instituții de securitate internațională.	2	1	2	-	2	4
4.	Mediul internațional de securitate. Elemente de analiză geopolitică.	2	2	2	-	4	2
5.	Noile concepte cu privire la asigurarea securității internaționale.	2	-	2	-	3	4
6.	Rolul statului în asigurarea securității internaționale	4	2	4	1	4	8
7.	Rolul serviciilor de informații în politica internațională	2	1		-	4	6
8.	Securitatea informațională și activitatea serviciilor de informații în contextul globalizării	2	2	4	1	4	6
9.	Conflictele militare interne și amestecul militar internațional.	2	-	2	-	4	6
10.	Armele de distrugere în masă și controlul asupra răspândirii lor.	2	1	2	-	4	6
11.	Securitatea națională: interese naționale, obiective de securitate, strategia națională de securitate	4	1	4	1	4	10
12.	Securitatea națională în contextul securității globale.	2	1	2	-	4	8
	Total	30	14	30	4	45	72

COMPETENȚELE PROFESIONALE ȘI FINALITĂȚILE DE STUDIU

Nr/ord.	COMPETENȚELE PROFESIONALE	FINALITĂȚILE DE STUDIU
1.	Utilizarea conceptelor, teoriilor și reglementărilor din domeniul relațiilor internaționale prin:	<ul style="list-style-type: none"> - a identifica obiectul de studiu; - a determina noțiunile și conceptele de bază ale cursului; - a argumenta evoluția istorică și varietățile securității internaționale; - a evalua tendințele principale ale ordinii mondiale contemporane.
2.	Înșușirea conexiunilor dintre politicile statului și strategiile promovate de instituțiile internaționale prin:	<ul style="list-style-type: none"> - a determina mediul de securitate pe plan național și internațional; - a identifica strategiile globale de asigurare a securității internaționale în vederea implementării programelor și strategiilor de evaluare, monitorizare, protecție etc., adoptate pe plan internațional și asumate de Republica Moldova; - a estima rolul instituțiilor de securitate internațională în asigurarea păcii și stabilității în lume.
3.	Deschiderea și promovarea schimbărilor și noilor abordări în realizarea politicilor statului în domeniul relațiilor internaționale prin:	<ul style="list-style-type: none"> - a identifica și evalua factorii de influență asupra securității statale; - a distinge cerințele, metodele și tehnicile de bază ale cercetării științifice în domeniul relațiilor internaționale; - a stabili legătura dintre aspectele teoretice și cele practice ale relațiilor internaționale; - a determina rolul statului în gestionarea problemelor de securitate internațională; - a estima sistemul de măsuri cu caracter economic, politic, juridic, militar, organizatoric și de altă natură, orientate spre descoperirea, prevenirea și contracararea la timp a amenințărilor la adresa securității statului.
4.	Demonstrarea corectitudinii și respectului față de cultura, tradițiile și valorile altor state ca condiție de stabilire a relațiilor interstatale în realizarea unei diplomații eficiente și de succes prin:	<ul style="list-style-type: none"> - a identifica implicarea acțiunii comune a tuturor statelor în consolidarea securității internaționale; - a demonstra importanța continuității și predictibilității în strategia pentru consolidarea credibilității strategice; - a descrie realizarea intereselor naționale pe baza evaluării riscurilor reale sau potențiale.
5.	Pronosticarea posibililor schimbări și tendințe în dezvoltarea relațiilor intenționale și reactualizarea proiectelor / acțiunilor de promovare a politicii statului, la nivel internațional prin:	<ul style="list-style-type: none"> - a determina influența tradițiilor istorice ale organizației politice a statului asupra procesului actual de democratizare a societății; - a estima evoluțiile rolului statului în vederea reformării și modernizării sectorului de securitate și apărare al Republicii Moldova în conformitate cu evoluțiile și cerințele mediului regional și internațional de securitate.

		<ul style="list-style-type: none"> - a defini conceptele de securitate colectivă și securitatea umană; - a evalua crearea sistemelor autonome de securitate regionale și sub-regionale.
6.	Asumarea de responsabilități privind comportamentul, acțiunile și deciziile luate în procesul soluționării unor probleme practice din domeniul relațiilor internaționale prin:	<ul style="list-style-type: none"> - a interpreta studiile de securitate ca o disciplină preocupată de cercetarea unui anumit tip de politică, aplicabilă unei game largi de probleme; - a demonstra corectitudine, capacități de analiză și sinteză în cadrul soluționării unor probleme de securitate internațională; - a aplica metodele, tehnicile și procedurile specifice cercetării științifice în procesul de elaborare și susținere a tezei.
7.	Demonstrarea capacităților organizaționale și manageriale în domeniul relațiilor internaționale și a serviciului diplomatic prin:	<ul style="list-style-type: none"> - a identifica direcțiile prioritare în asigurarea securității nucleare, energetice și securității ecologice; - a recunoaște importanța definirii principalelor domenii de securitate internațională; - a determina concepția și planul organizatoric al cercetării în domeniul studiilor de securitate; - a evalua direcțiile prioritare în asigurarea securității internaționale; - a demonstra competențele privind utilizarea practică și aplicarea principalelor metodologii, metode, tehnici, principii de analiză interdisciplinară în domeniul studiilor de securitate.

UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Subiectul 1: Istoriografia cercetării problemei securității și rolul ei în mediul internațional. Securitatea internațională în relațiile internaționale.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să determine necesitatea și importanța studierii istoriografiei cercetării problemei securității internaționale; - să proiecteze locul și rolul cursului printre alte discipline din domeniul relațiilor internaționale, importanța teoretică și practică a studiului; - să definească conceptul de „securitate internațională”; - să analizeze evoluția conceptului în sec. XX; - să clasifice abordările teoretico-metodologice a conceptului de „securitate internațională”; - să evalueze obiectivele principale de referință ale securității internaționale. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Obiectul de studiu, structura cursului, sursele bibliografice pe problemele securității internaționale.</i> • <i>Locul cursului printre alte discipline din domeniul relațiilor internaționale, importanța teoretică și practică a studiului.</i> • <i>Conceptul de „securitate internațională” și evoluția acestuia în sec. XX;</i> • <i>Obiectivele principale de referință ale securității internaționale;</i> • <i>Abordarea teoretico-metodologică a conceptului de „securitate internațională”.</i> <p style="text-align: center;">Termeni-cheie: securitate internațională, relații internaționale; concept, evoluție, stat.</p>

Subiectul 2: Tipologia și clasificarea amenințărilor și provocărilor la adresa securității internaționale.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să definească noțiunea de amenințare la adresa securității internaționale; - să analizeze tipologia amenințărilor la adresa securității internaționale; - să conștientizeze gradul de risc al fiecărui tip de amenințare - să facă cunoștință cu literatura în domeniu și să se familiarizeze cu sistemul de evaluare 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Caracterizarea mediului de securitate internațional;</i> • <i>Riscuri și amenințări vizând securitatea internațională - amenințările de ordin politic;</i> • <i>Amenințările de ordin economic;</i> • <i>amenințările de ordin militar;</i> • <i>amenințările de ordin social;</i> • <i>amenințările de ordin ecologic; amenințări specifice.</i> <p>Termeni-cheie: amenințare, tipologie, grad de risc, tip de amenințare.</p>
Subiectul 3: Instituții de securitate internațională.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să determine procesul de constituire a instituțiilor de securitate internațională. - să argumenteze rolul instituțiilor de securitate internațională; - să estimeze cooperarea la nivel internațional și regional a instituțiilor de securitate internațională; - să stabilească legătura dintre rezultatele pe termen lung și termen scurt a cooperării între instituțiile de Securitate internațională. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Procesul de constituire a instituțiilor de securitate internațională:</i> • <i>Alianța Nord-Atlantică (NATO);</i> • <i>Politica externă și de securitate comună (PESC);</i> • <i>Politica europeană comună de securitate și apărare (ESDP);</i> • <i>Identitatea europeană de securitate și apărare (ESDI);</i> • <i>Inițiativa Capacităților de Apărare (DCI);</i> • <i>Organizația Securitate și Cooperare în Europa; Uniunea Europei Occidentale;</i> • <i>Alte instituții de Securitate europene.</i> <p>Termeni-cheie: instituții de securitate internațională, securitate, apărare.</p>
Subiectul 4: Mediul internațional de securitate. Elemente de analiză geopolitică.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să definească noțiunea de „mediu de securitate”; - să determine factorii globali ce influențează securitatea internațională; - să identifice strategiile globale de asigurare a securității internaționale; - să proiecteze modele de asigurare a securității internaționale în condițiile globalizării. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Definirea noțiunii de „mediu de securitate”;</i> • <i>Determinarea factorilor globali ce influențează securitatea internațională;</i> • <i>Modele de asigurare a securității internaționale în condițiile globalizării.</i> <p>Termeni-cheie: mediu de securitate, factori globali, modele de securitate internațională, model operațional.</p>
Subiectul 5: Noile concepte cu privire la asigurarea securității internaționale	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice principalele concepte de securitate colectivă și securitatea umană; - să estimeze importanța și actualitatea teoriei „păcii democratice”; - să evalueze crearea sistemelor autonome de securitate regionale și sub-regionale. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Definirea Concepției securității colective; concepția securității umane; teoria „păcii democratice”;</i> • <i>Crearea sistemelor autonome de securitate regionale și sub-regionale.</i> • <i>Rolul și esența statului ca subiect al relațiilor internaționale. Geneza și funcțiile</i>

	<p><i>statului.</i></p> <p>Termeni-cheie: concept, securitate colectivă, securitate umană, sisteme autonome, regiune, sub-regiune.</p>
Subiectul 6: Rolul statului în asigurarea securității internaționale	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice și descrie rolul statului în gestionarea problemelor de securitate internațională; - să stabilească relațiile dintre națiune – stat; - să determine și evalueze factorii de influență asupra securității statale; - să generalizeze factorii de influență asupra securității statale. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Statul ca obiect al securității internaționale;</i> • <i>Complexitatea relațiilor națiune – stat și stat – națiune;</i> • <i>State cu statut special;</i> • <i>Statul și atribuțiile sale;</i> • <i>Tangibilitatea instituțiilor statale;</i> • <i>Factorii de influență asupra securității statale.</i> <p>Termeni-cheie: stat, factori de influență, națiune – stat, stat – națiune.</p>
Subiectul 7: Rolul serviciilor de informații în politica internațională.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să evalueze istoricul serviciilor de informații; - să relateze despre activitatea serviciilor de informații; - să proiecteze direcțiile sferelor de activitate a serviciilor de informații; - să evalueze amenințările contemporane la adresa serviciilor de informații. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Interpretări cu privire la rolul serviciilor de informații în condițiile provocărilor globale;</i> • <i>Acțiunile informative ale serviciilor de informații privind domeniile politice și strategice, potențialul militar și economic, resursele umane și tehnologice cu relevanță strategică;</i> • <i>Strategii globale de asigurare a securității internaționale.</i> <p>Termeni-cheie: servicii de informații, amenințări contemporane, servicii de informații interne, servicii de informații externe.</p>
Subiectul 8: Securitatea informațională și activitatea serviciilor de informații în contextul globalizării	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice activitatea serviciilor de informații în contextul globalizării; - să relateze despre securitatea informațională ca factor de organizare a societății contemporane; - să determine riscurile și amenințările la adresa securității informaționale; - să analizeze cadrul de cooperare pe arena internațională în domeniul securității informațiilor și al cooperării între organizațiile internaționale. - să propună noi responsabilități pe conlucrare a serviciilor de informații ce țin de dezvoltarea unei colaborări eficiente privind creșterea transparenței instituționale. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Identificarea activității serviciilor de informații în contextul globalizării.</i> • <i>Securitatea informațională ca factor de organizare a societății contemporane.</i> • <i>Analiza și estimarea cadrului de cooperare pe arena internațională în domeniul securității informațiilor și al cooperării între organizațiile internaționale.</i> • <i>Responsabilitățile pe conlucrare a serviciilor de informații în dezvoltarea unei colaborări eficiente privind creșterea transparenței instituționale.</i> <p>Termeni-cheie: securitate informațională, servicii de informații, globalizare, cooperare.</p>
Subiectul 9: Conflictele militare interne și amestecul militar internațional.	
Subiectul 8: Securitatea informațională și activitatea serviciilor de informații în contextul globalizării	
Obiective de referință	Unități de conținut

<ul style="list-style-type: none"> - să definească noțiunea de conflicte militare interne; - să stabilească relația dintre statele-membre ONU și amestecul militar internațional; - să evalueze practica intervențiilor umanitare și operațiunilor antiteroriste. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Definirea conflictelor militare interne;</i> • <i>Statele ONU și amestecul militar internațional;</i> • <i>Intervenția umanitară;</i> • <i>Operațiunile antiteroriste.</i> <p>Termeni-cheie: conflicte militare, ONU, amestecul militar internațional, intervenții militare, operațiuni antiteroriste.</p>
Subiectul 10: Armele de distrugere în masă și controlul asupra răspândirii lor.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să stabilească pericolul armelor nucleare și a mijloacele de transportare a lor; - să conștientizeze importanța controlului asupra armamentului strategic din SUA și Federația Rusă; - să estimeze perspectivele stabilității nucleare pe scară mondială. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Controlul asupra armamentului strategic din SUA și Federația Rusă;</i> • <i>Armele nucleare și mijloacele de transportare a lor;</i> • <i>Perspectivile stabilității nucleare pe scară mondială.</i> <p>Termeni-cheie: arme de distrugere în masă, control, proliferare, arme nucleare, are chimice, arme biologice.</p>
Subiectul 11: Securitatea națională: interese naționale, obiective de securitate, strategia națională de securitate.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să definească conceptul de „interes național”; - să stabilească interesele fundamentale ale statului prin prisma conceptului de „securitate internațională”; - să conștientizeze particularitățile transformării necesităților interne în interese naționale. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Definirea conceptului de „interes național”;</i> • <i>Interesele fundamentale ale statului prin prisma conceptului de „securitate internațională”: suveranitatea statului; integritatea teritorială; stabilitatea social-politică a statului; regimul constituțional; stabilitatea strategică în relațiile internaționale; accesul liber la zone de importanță strategică.</i> • <i>Particularitățile transformării necesităților interne în interese naționale.</i> <p>Termeni-cheie: interes național, suveranitate, integritate, stabilitate strategică.</p>
Subiectul 12: Securitatea națională în contextul securității globale	
Obiective de referință	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice aspectele conceptuale privind termenul de securitate națională; - să relateze despre securitatea națională – componentă a securității globale; - să determine implicațiile securității globale asupra securității naționale; - să analizeze domeniile generale de influență ale globalizării asupra securității naționale. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Identificarea aspectelor conceptuale privind termenul de securitate națională.</i> • <i>Securitatea națională – componentă a securității globale.</i> • <i>Determinarea implicațiilor securității globale asupra securității naționale.</i> • <i>Analiza domeniilor generale de influență ale globalizării asupra securității naționale.</i> <p>Termeni-cheie: securitate, interes național, confruntare, globalizare, regionalizare.</p>

III. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare și modalități de prezentare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
I.	<p>Proiect de cercetare</p> <p>1. Evoluții ale mediului internațional de securitate</p>	<p>Strategii de realizare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Determinarea actualității și importanței problemei abordate, a scopului, obiectivelor, cuvintelor cheie - Descrierea conceptelor de securitate și elementele sale componente - Identificarea obiectivelor principale de referință ale securității internaționale - Abordarea teoretico-metodologică a conceptului de "securitate internațională" - Analiza riscurilor și amenințărilor potențiale la adresa securității internaționale și semnificației acesteia în relațiile politice, economice și comerciale - Cercetarea transformărilor mediului de securitate marcate de secolul al XX și XXI - Evaluarea principalelor probleme de securitate: definirea conceptului, mediul de securitate, dimensiuni ale securității (națională, regională, internațională) - definirea și tipologia conflictelor internaționale, fazele conflictului. - Analiza conceptului de interes național/statal și a conceptului de securitate internațională - Estimarea pericolului armelor nucleare, situație care poate pune în primejdie existența întregii omeniri (exemple) - Proiectarea argumentelor cu privire la strategii globale de asigurare a securității internaționale - Evoluția sistemului internațional privind securitatea statelor (recalibrări și nuanțări decizionale, care implică nu doar efort intelectual, dar și reajustări, unele de amploare, ale abordărilor și soluțiilor). - Elaborarea concluziilor și recomandărilor. - Identificarea dimensiunii ontologice și epistemologice al Relațiilor internaționale, conceptele de interes național, securitate națională și politică externă, mișcările teroriste și alți actori nestatali, fenomenele globalizării și regionalizării. - Descrierea tipologiei sistemelor internaționale (criterii de 	<p>Față de cercetare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prezentarea produsului în termenele stabilite - Gradul corespunderii temei cu esența materialului cercetării - Identificarea și justificarea relevanței și profunzimii studiului - Parcurgerea și interacțiunea cu o bibliografie, prezența referințelor de subsol - Structurarea materialului, analiza/prelucrarea datelor: elaborarea/definirea termenilor; furnizarea de explicații; indicarea relevanței explicațiilor - Identificarea posibilităților de aplicare a rezultatelor - Respectarea calitățile fundamentale ale stilului: concizie, claritate, proprietate; coerență; coeziune - Corespunderea conținutului rigorilor, respectarea cerințelor tehnice - Relevanța concluziilor <p>Față de ppt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Abordarea tridimensională: narativă, descriptivă și argumentativă - Claritatea: o structură bine conturată - Interacțiunea cu materialul bibliografic - Originalitate, creativitate, inovație, coerență logică - Corespunderea rigorilor: gramatica, ortografia, aspectul estetic - Relevanța concluziilor 	<p>30 noiembrie 2020</p>

		<p>ordin primar, interacțiunea, modelul și dimensiunea).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proiectarea cu privire la direcțiile explicative complementare a sistemului internațional - Analiza funcțiilor fundamentale ale sistemelor sociale - Estimarea rolului statului în cadrul sistemelor internaționale postmoderne - Evaluarea legăturii dintre aspectele teoretice și cele practice ale relațiilor internaționale - Proiectarea noului sistem de securitate interațională - Propulsarea argumentelor redistribuirii influenței marilor puteri la etapa actuală <p>Modalități de prezentare: <i>În scris</i> – sub formă de cercetare în grup, în format Word, în volum de 20-25 pagini (text cules cu Times New roman, font 12, 1,5 între rânduri, spațiul – 3 cm, 2,5 cm, 2,5 cm, 1,5 cm; format electronic) și <i>verbal</i> – sub formă de PPT în cadrul unei mese rotunde</p>		
--	--	---	--	--

TEMATICA ORIENTATIVĂ A TEZELOR DE LICENȚĂ

Tipologia și clasificarea amenințărilor la adresa securității internaționale

Conflicte militare interne: studiu de caz

Mediul internațional de securitate: studiu de caz

Securitatea informațională - parte componentă a sistemului național de securitate.

Provocări de securitate în Europa de Est după prăbușirea Uniunii Sovietice.

Implicarea ONU în asigurarea securității internaționale: repere pentru Republica Moldova

Prevenirea și contracararea terorismului contemporan - imperativ al consolidării sistemului de securitate internațională

Securitatea cibernetică - o componentă semnificativă a securității guvernelor.

IV. SUGESTII METODOLOGIEC DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

- **Formele de organizare a instruirii:**

Formele principale ale instruirii sunt *cursul* și *seminarul*. Cursul este organizat sub formă de *prelegere clasică*, *dezbatere*, poate fi *curs mixt prelegere – dezbatere*, *curs practic – aplicativ*, *prelegere problematizată*. Seminarul de asemenea are mai multe forme: *seminare de reluare și aprofundare a anumitelor probleme abordate în cadrul cursului*, *de realizare a corelațiilor intra-inter și transdisciplinare*; *dezbatere*, *braistorming*, *în baza cercetării*, *a studiului de caz*. Metode de lucru: *expunerea*, *explicația*, *dialogul*, *prezentarea*, *lucrul în grup*, *masă rotundă*, *metoda Piramidei*, *Jigsaw (Mozaicul)*, etc.

- **Strategii/ tehnologii didactice aplicate**

Tehnologiile și strategiile didactice aplicate în predarea cursului se instituie atât în raport de implicație cât și de complementaritate funcțională. Astfel, strategiile și tehnologiile didactice aplicate sunt *expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu actele normative, modelarea didactică, problematizarea*. În cadrul cursului se organizează simulări a diverselor situații reale de prevenire, atenuare și soluționare a conflictelor prin strategii în domeniul securității, diferite *activități frontale, activități de grup și activități individuale*.

- **Strategii de evaluare a rezultatelor academice**

Evaluarea curriculară se aplică prin trei forme: inițială, intermediară și finală.

1. Evaluarea inițială/diagnostică, orală se efectuează la începutul activităților de predare pentru a stabili gradul de pregătire a studenților pentru cursul preconizat, potențialul de învățare la începutul unei noi activități. Se apreciază prin *interviu, chestionare orală, conversație, expuneri orale, cunoștințele, abilitățile și competențele profesionale* formate pe parcursul ciclului I, pentru a ști dacă sunt apti să se integreze cu șanse de reușită în noul program de instruire, pentru realizarea noilor obiective.

2. Evaluarea continuă/dinamică formativă, scrisă se efectuează sub forma a *două lucrări de control* petrecute în cadrul orelor practice, pe un grup de teme cu subiecte ce cuprind cele trei nivele (cunoaștere, aplicare, integrare) și *lucrări de laborator*, cu scopul de a cunoaște dacă și în ce măsură obiectivele privind cunoștințele și capacitățile ce trebuiau însușite au fost atinse. Demersul vizează atât cunoașterea progreselor studentului, cât și identificarea dificultăților de învățare pe care le întâmpină. Pornind de la esența evaluării dinamice, constatăm caracterul formativ al acesteia.

La stabilirea notei finale se iau în considerare		Ponderea în notare, exprimată în %
- testarea continuă pe parcursul semestrului, rezultatele activității la seminare / lucrări practice de laborator	cel puțin 60%	20%
- testarea periodică prin lucrări de control		10%
- activitățile individuale teme / referate / eseuri / traduceri / proiecte, studiu de caz, etc.		30%
- activități practice		0%
- alte activități (precizați)		0%
rezultatele de la examenul final	cel mult 40%	40%

Exemplu de test sumativ:

Subiectul I. Rolul statului în asigurarea securității internaționale

- 1.1. Identificați factorii de influență asupra securității statale (3 p.)
- 1.2. Determinați complexitatea relațiilor „stat-națiune și națiune-stat. (5 p.)
- 1.3. Evaluați factorii de amenințare a securității statale din mediul extrasocial (7 p.)

Subiectul II. Tipurile de amenințare la adresa securității internaționale

- 2.1. Distingeți și definiți problemele actuale existente în vederea asigurării securității internaționale (3 p.)
- 2.2. Determinați esența amenințărilor de ordin politic, economic și militar la adresa securității internaționale (5 p.)
- 2.3. Evaluați comparativ sistemele de securitate ale SUA și Federației Ruse (7 p.)

Barem de evaluare

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
30-29	28-26	25-19	18-12	11-9	8-6	5-4	3	2	1

BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

Obligatorie

1. Buzan B. Popoarele, statele și frica. Chișinău, Cartier, Ediția a II-a, martie 2014.
2. Kolodziej E. Securitatea și relațiile internaționale, Editura Polirom, 2007, p.25
3. Morgenthau H. Politica între națiuni. Lupta pentru putere și lupta pentru pace. București. Polirom, 2013.
4. Busuncian T. Securitatea informațională și activitatea serviciilor de informații în contextul globalizării. Studii naționale de securitate. Revistă științifico-practică Nr. 1 (1) 2020. ISSN 2587-3822 CZU 004.056: 355.40 DOI: 10.5281/zenodo.3989164. Chișinău, 2020, p. 70-82.
5. Busuncian T. Parametrii instituționali ai securității informaționale. Materialele conferinței științifico-practice naționale „Mandatul de securitate: probleme actuale de interpretare, legislație și practică”. Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan, Întemeietorul Moldovei”. Chișinău, 2020, p. 71-75.
6. Busuncian T. Rolul statului în asigurarea securității internaționale. Chisinau, noiembrie 2018. Materialele mesei rotunde cu participare internațională: ”Current issues in Moldova s Domestic and Foreign Affairs: European Integration, Security and Reintegration Policy”. În: Revista History & Politics. Chișinău, 2019.
7. Busuncian T. Securitatea regională: cazul Republicii Moldova. Dialoguri de pace în Moldova: integrare socială, politici și strategii de acomodare din perspectiva academică. Studii internaționale. Chișinău: CEP USM, 2015, pp. 118-125.
8. Busuncian T. Radical Islam. Recruitment Mechanisms in immediate Neighborhood with European Union. În: Eastern Europe Regional Studies, Coord. V. Teosa. Chisinau, 2019.

Opțională

9. Moștofleu C., Duțu P., Sarcinschi A. Studii de Securitate și apărare. Volumul 2 pag. 14 http://cssas.unap.ro/ro/pdf_carti/ssa2.pdf

10. Bennett A. Case Study Research Methods.
<https://www.sv.uio.no/english/research/phd/summer-school/courses-2017/case-study-research-methods.pdf>
11. Juc V. Edificarea relațiilor internaționale post război rece: Aspecte teoretico-metodologice și replieri geostrategice. Chișinău, 2011, pp. 180-184 <http://iiesp.asm.md/wp-content/uploads/2012/05/Victor-Juc.pdf>
12. Guceac, I.; Juc, V.; Moraru, V.; Ungureanu, V. Republica Moldova și Uniunea Europeană: Dimensiunile cooperării. Chișinău: ICJP al AȘM, 2016. 116 p.
13. Chifu I., Nantoi O. Război informațional. Tipizarea modelului agresiunii. București, 2016.
  14. Juc V. Securitatea națională și politica externă ale Republicii Moldova în contextul transformărilor structurale de sistem Postrăzboi rece, Chișinău, 2015. 200 p.
  15. Busuncian T. Separatism in the Black Sea and Caspian Sea Region as a source of international terrorism. Moldoscope, Moldova State University, Chisinau 2013, nr. 1 (LX), p. 183-195.
http://uspee.md/wp-content/uploads/2016/10/MOLDOSCOPIE_PROBLEME_DE_ANALIZA_POLITICA_PARTEA-60.pdf
16. Busuncian T., Busuncian E. Организованная преступность и терроризм - область применения и международный фактор сотрудничества спецслужб. In: Moldoscope, Universitatea de Stat din Moldova, Chisinau 2016, nr. 1 (LXXII), p. 138-147.
http://uspee.md/wp-content/uploads/2016/10/MOLDOSCOPIE_PROBLEME_DE_ANALIZA_POLITICA_PARTEA-72.pdf
17. Busuncian T. Radicalizarea islamică o amenințare în evoluție. Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie 2015, Chișinău: CEP USM, 2015. pp. 545-552.
http://cc.sibimol.bnrm.md/opac/bibliographic_view/551277;jsessionid=54FF7EDC88510AB173F2EA5B01EE3E1C
18. Security arhitecture in the EU Eastern Neighborhood: Challenges and Realities/ed. by T. Busuncian. Chișinău, 2011. 235 p.
http://www.soros.md/files/publications/documents/CARTEA_final_ro.pdf
19. Maior G. Incertitudine. Gândire startegică și relații Internaționale în sec. XXI. Cartier, 2015, 276 p.
20. Pawel J. Noul Machiavelli. Cum se gestionează puterea în lumea modernă. Chișinău, Cartier, 2014, 491 p.